

***Przegląd Wschodnioeuropejski*, t. 1. wyd. Centrum Badań Europy Wschodniej na UWM w Olsztynie, Olsztyn 2010, ss. 551, streszczenia w języku angielskim.**

W polskiej nauce problematyka Europy Wschodniej jest często traktowana drugorzędnie. Powstają oczywiście liczne publikacje o bardzo wysokim poziomie merytorycznym, opisujące zagadnienia dotyczące państw wschodnich, brak jest jednak łatwo dostępnego forum, gdzie młodzi naukowcy obok swoich doświadczonych kolegów mogliby podzielić się swoimi dokonaniem oraz poddać krytyce swoje sądy. Lukę na rynku czasopism naukowych, zajmujących się zagadnieniami wschodnimi, w znacznej mierze wypełnia najnowsze „dziecko” Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie — „Przegląd Wschodnioeuropejski”. Największa uczelnia północno-wschodniej Polski, z przyczyn oczywistych, obejmuje swoimi zainteresowaniami wschodnich sąsiadów Rzeczypospolitej. Strony „Przeglądu Wschodnioeuropejskiego” realizują jeden z głównych celów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, jakim jest rozwijanie i propagowanie wiedzy o problemach wschodnich.

Twórcy „Przeglądu” stworzyli periodyk będący płaszczyzną do wymiany informacji i dyskusji o kwestiach wschodnich. „Przegląd” wydawany jest przez Centrum Badań Europy Wschodniej UWM w Olsztynie. Kolegium Redakcyjne tworzą językoznawca i kulturolog prof. Aleksander Kiklewicz (redaktor naczelny), historycy dr Maria Korybut-Marciniak (sekretarz), dr hab. Roman Jurkowski, dr hab. Dariusz Radziwiłłowicz oraz filolog dr Helena Pocięcina. W Radzie Programowej można znaleźć nazwiska z Polski, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Rosji, Ukrainy Łotwy, Białorusi, Litwy, Serbii czy Stanów Zjednoczonych. „Przegląd Wschodnioeuropejski” jest więc tworem olsztyńskiego środowiska naukowego, a teksty w nim zamieszczone świadczą o szerokiej współpracy UWM z innymi, w tym także międzynarodowymi ośrodkami naukowymi. Pozwala to spojrzeć na problemy wschodnie nie tylko z perspektywy Polski, lecz także innych państw. Szerokie grono autorów podnosi znacznie wartość pierwszego numeru. Kolejnym ogromnym atutem jest wielość dopuszczonych do druku języków. Redakcja przyjmuje teksty napisane w językach słowiańskich, oraz angielskim i niemieckim. Pozwala to na publikowanie przez autorów niekoniecznie władających językiem polskim i jednocześnie udostępnia „Przegląd” zagranicznym czytelnikom, nie zamykając go jedynie do kręgu polskiego odbiorcy. Już w pierwszym numerze 12 z 32 artykułów napisanych jest w języku innym niż polski — rosyjskim, białoruskim, niemieckim, a w streszczeniach pojawia się także język angielski. Kolejnym pozytywem „Przeglądu Wschodnioeuropejskiego” jest interdyscyplinarność. Teksty w nim zawarte mieszczą się w szeroko pojętej humanistyce, obejmując zagadnienia z zakresu

historii, stosunków międzynarodowych, ekonomiki, public relations, kultury i literatury oraz języka. Wymienione zagadnienia tworzą stałe działy pisma, uzupełnione recenzjami i omówieniami zamieszczonymi na końcu publikacji. „Przegląd” jest więc adresowany do historyków, filologów, politologów i całej ogromnej rzeszy naukowców zainteresowanych problematyką wschodnioeuropejską. Polskim akcentem jest podkreślenie zainteresowania redakcji dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej. „Przegląd Wschodnioeuropejski” obejmuje swoimi artykułami ogromne pole badawcze, umożliwiając wymianę myśli i doświadczeń rzeszy naukowców z różnych krajów i wielu dziedzin.

Pierwszy numer „Przeglądu Wschodnioeuropejskiego” liczy 551 stron, co jest zrozumiałe zważywszy na rocznikowy charakter publikacji. Z 32 artykułów naukowych i recenzji, podaję zaledwie kilka przykładowych, aby wskazać jego interdyscyplinarny i międzynarodowy charakter. W dziale „Historia” przykładem może być artykuł Jana Sobczaka *Z Rosją nie zawsze razem, ale i nie zawsze przeciw niej! (przyczynek do polityki wschodniej i stanu badań nad nią)*. „Stosunki międzynarodowe” reprezentuje publikacja Pawła Letko *Obchody „Roku Rosji” w Chinach i „Roku Chin” w Rosji*. „Zagadnienia ekonomiczne” omawia Adam Olesiuk w tekście *Makroekonomiczne skutki rozszerzenia Unii Europejskiej o kraje Europy Środkowej i Wschodniej. Ujęcie retrospektywne*. Dział „Public relations” zawiera tekst Krzysztofa Sidorkiewicza *Działalność polityczna Polaków w odrodzonej Republice Łotewskiej*. Artykuł Grzegorza Iglińskiego *Magiczne widzenie świata. Spotkanie tradycji śródziemnomorskiej ze wschodnioeuropejską w „Narodzinach wiosny” Kazimierza Przerwy-Tetmajera i malarskie realizacje tematu odrodzonej przyrody* reprezentuje dział „Kultura i literatura”. W dziale poświęconym językowi umieszczony został artykuł Wasilija Sienkiewicza *Archeologiczne i historyczne aspekty badania języka*. Wśród recenzji i omówień znaleźć można tekst Romana Jurkowskiego *Jeszcze raz o memoriale generała-gubernatora wileńskiego księcia Piotra Światopelka-Mirskiego z 1904 r. (na marginesie pisarstwa historycznego Rimantasa Vėbry)*.

„Przegląd Wschodnioeuropejski” jest inicjatywą jak najbardziej słuszną i potrzebną. Pozwala na dyskusję o zagadnieniach Europy Wschodniej w bardzo szerokim kręgu naukowców i przy uwzględnieniu licznych aspektów naukowych. Daje możliwość zaistnienia młodym naukowcom z wielu polskich i zagranicznych ośrodków badawczych.

Mateusz Przybysz
(Olsztyn)